

Пайғамбарлық Рухы: Кідіру уақыты және Түн жарымындағы айқай

Абақұқтың Екі Тақтасы

Jeff Pippenger

2012-10-14

Хабауктың екі кестесі 95-тен 2||

Миллериттік күнтізбені және кідіру уақытын түсіну

Соңғы таныстырылымымызда мынадай сұрақ туындады: егер 1844 жылғы 22 наурыз бірінші айдың бірінші күні болса, онда 1844 жылғы 22 қазан қалайша жетінші айдың оныншы күні бола алады? Миллериттер 1844 жылдың наурызында 1843 жылдың соңы деп сенген нәрсені қате түсінді. Сол түңілуден кейін олар уақытты Киелі кітап бойынша есептеуді қайта қарастырды. Бұл Герхард Дамстегтің «Foundations of the Seventh-day Adventist Message and Mission» атты кітабында, әсіресе 89 және 92-беттерде түсіндірілген. Олар 1843 жыл аяқталды деп сенген кезде, уақыт туралы түсініктерінің екі құрамдас бөлігін қайта бағалады: 1843 жылдан 1844 жылға өту мәселесін және жетінші айдың оныншы күнін есептей алулары үшін жылдардың басталуы мен аяқталуын белгілейтін күндерді.

Мен жиі 22 наурыздан 22 қазанға дейін жеті ай болатынын ерекше атап өтемін. Мен мұның Жетінші Ай Қозғалысы екенін айтып отырған жоқпын, бірақ миллериттердің 22 наурызды маңызды деп есептегені қызықты, әрі бұл ойда ұстауға көмектесетін пайдалы меже — жеті айдан кейін сіз 22 қазанға келесіз. Бұл — факт.

Түңілу де, кідіру уақыты да уақытқа қатысты пайғамбарлықтың орындалуы емес, қайта, миллериттердің жаңсақ түсінігінің нәтижесі болды. Олардың сол жаңсақ түсінігі кідіру уақытын да, түңілуді де жүзеге асырды; кідіру уақытының белгілі бір сәтте басталатынын айтатын нақты пайғамбарлық болған жоқ. 1843 жылдың 1844 жылғы 22 наурызда өтіп кетті деген олардың сенімі түңілуді туғызды.

Дамстигт былай дейді:

1844 жылғы 17 сәуірдегі жаңа аймен яһудилер жылының аяқталуын көрсеткен караимдік есеп ірі миллериттік мерзімді басылымдарда құпталғанымен, сенушілердің көпшілігі Мәсіхтің қайтып келу уақыты ретінде 1844 жылғы 21 наурызға қарады. Миллериттік қозғалыстан тыс жерде 21 наурыз кеңінен мәлім еді, және сол күні адвентизмнің бүкіл жүйесі тұтастай күйрейді деген өте кең таралған үміт болған.

Кеше біз Миллердің сол күнді күткенін оқыдық. Миллериттердің басым көпшілігі сол күнге назар аударып отырды, тіпті олардың қарсыластары да мұны біліп, Миллериттердің жалған екенін дәлелдейтін айғақ ретінде соны аңдып күтті. Бұл қалыптасқан түсінік еді. Ол күн өтіп кеткеннен кейін, олар уақытқа қатысты пайғамбарлықтарды неғұрлым мұқият зерттей

бастады, соның нәтижесінде 1844 жылғы 22 қазанға келіп жетті. Бұл кеше көтерілген сұрақ үшін тірек нүктесін береді.

Күту уақыты және Эллен Уайттың алғашқы аяны

Бүгін мен кідіріс уақытына көбірек тоқталғым келеді. Бұл маңызды, өйткені біз Эллен Уайттың алғашқы аянын қарастырып отырмыз; онда ол Аспанға апаратын жолдың басындағы жарқын нұр Түн ортасындағы айқай болғанын, ал егер сен сол нұрды теріске шығарсаң, Аспанға апаратын жолдан құлап түсетініңді айтады. Мен оның аянындағы Түн ортасындағы айқай Екінші періштенің хабарының бүкіл тарихын қамтитынын көрсетуге тырысып отырмын.

Жеке өз басыма келсек, сол көріністегі жолдың басында тұрған әрі бүкіл жол бойына жарық түсіретін Түн ортасындағы Айқай 1840 жылдан 1844 жылға дейінгі миллериттердің тарихын білдіреді деп айтуда еш қиындық көрмеймін. Сол тарихтың ішкі қозғалысы дұрыс түсінілуге тиіс. Түн ортасындағы Айқайдың өз орындалуы 12 тамыздан 17 тамызға дейін болды, сол кезде бұл хабар Exeter Camp Meeting-те ұсынылды, содан кейін олар бұл хабарды шамамен екі ай бойы — қыркүйек пен қазан айларында, яғни екі ай бес күн бойы — алып жүрді. 22 қазанға дейін олар Иеміздің қайта оралуына дайындалып жатты. Осы екі айлық кезең — Түн ортасындағы Айқайдың тарихы. Алайда осы кезеңге алып келген қадамдарды түсінбейінше, бұл кезеңді түсіну мүмкін емес. Мен үшін Түн ортасындағы Айқай, анығырақ айтқанда, 1844 жылғы 22 қазанға дейін жалғасатын кідіріс уақытының тарихы болып табылады.

Үш періштенің хабарларын айқындау

Міне, 1840 жылдан 1844 жылға дейінгі тарих. Пайғамбарлық Рухтағы бірнеше үзіндіде Уайт ханым бізге хабарларды қай жерде орналастыру керектігін білуіміз қажет екенін айтады. Хабарларды орналастыра бастағанда, барлық хабарлардың белгілі бір уақыт нүктесінде келіп, содан кейін күш-қуатқа ие болатынын түсінесіз.

Бірінші Періште 1798 жылы, Даниял кітабының мөрі ашылып, білімнің артуы болған ақырзаман уақытында келді. Бірінші Періштенің хабары 1840 жылғы 11 тамызда қуаттандырылды, сол кезде жыл-күн қағидасы бүкіл әлем үшін расталып, Аян 10-тараудағы Періште төмен түсті; бұл Бірінші Періштенің хабарының қуаттандырылуын бейнелейді.

Екінші Періште 1842 жылдың маусымында келді. Біз кеше 1842 жылдың маусымында Мырза Миллердің Casco Street шіркеуінде өзінің екінші баяндамалар топтамасын ұсынғанын оқыдық. Аз ғана ерекшеліктерді қоспағанда, протестанттық шіркеулер өз есіктерін жапты. Сондықтан 1842 жылдың маусымында Екінші Періштенің Хабары келді, өйткені протестанттық шіркеу Бірінші Періштенің Хабарына қарсы өз есігін жапқанда, ол Бабылдың бір бөлігіне айналады. Екінші Періштенің Хабары — Бабылдан шығуға шақыру. Ол үдемелі.

Уайт ханым бізге протестанттар 1842 жылдың маусымында өз есіктерін жаба бастағанымен, Бабылдан шығу туралы үндеу — Екінші періштенің хабарының мазмұны — іс жүзінде 1844 жылдың жазына дейін басталмағанын айтады.

Екінші періштенің хабары 1842 жылдың маусымында келді және 1844 жылғы 12–17 тамызда Эксетердегі шатырлы жиында жарияланған Түн ортасындағы айқай хабарының күшімен қуаттандырылды.

Үшінші Періште 1844 жылдың 22 қазанында келді, өйткені сол күні адамдар Мәсіхтің енді Ең Қасиетті Орында Бас Діни Қызметкер екенін түсіне алатын Ең Қасиетті Орынға аппаратын жол ашылды. Онда келісім сандығы танылады, ал сандықтың ішінде Он Өсиет бар. Уайт қарындас Ең Қасиетті Орынға енгізіліп, Он Өсиетке қараған кезде, ол Демалыс күні туралы Өсиеттің басқаларынан жоғары жарқырап тұрғанын көрді; бұл Үшінші Періштенің Хабарындағы Демалыс күнінің маңызын айқындады. Бұл Демалыс күні ме, жексенбі ме деген сынақ болады. 1844 жылдың 22 қазанында Үшінші Періштенің Хабарының мазмұны келді.

Үш хабардың бәріне ортақ бір ерекшелік мынау: Бірінші періштенің хабары 1798 жылы келген кезде, оны ешкім түсінген жоқ. Жаратқан Ие Уильям Миллерді Бірінші періштенің хабаршысы етіп көтерді, бірақ Миллердің бұл хабарды түсіне бастауы тек 1818 жылы — жиырма жылдан кейін ғана болды. Хабар келді, алайда Құдай халқы оны танып-білгенге дейін уақыт қажет, содан кейін ғана ол күшке енеді.

Екінші періштенің хабары 1842 жылдың маусымында келді, бірақ 1842 жылы миллериттердің ешқайсысы протестанттық шіркеулерді Бабыл деп атай бастаған жоқ. Олар мұны әлі таныған жоқ еді. Тек 1844 жылдың жазында ғана олар мұны тани бастап, адамдарды шіркеулерден шығуға шақырды. Әуелі хабар келеді, содан кейін ол түсініледі, ал содан соң ол күшпен қуатталады.

1844 жылғы 22 қазанда, Хайрам Эдсон Мәсіхтің Қасиетті орыннан Ең Қасиетті орынға өтуі туралы аян алған кезде, олар Мәсіхтің қызметінің өзгеруі жайында белгілі бір нұр қабылдады. Бірақ 1844 жылғы 23 қазанда Хайрам Эдсон жексенбінің аңның таңбасы екендігі туралы мақала жазуға да, уағыз айтуға да дайын емес еді. Олар Үшінші періштенің хабарын сол уақыт кезеңінен кейін ғана түсінді.

Жетінші күн адвентистері білетіндей, Үшінші Періштенің Хабары Аян 18-тараудағы Төртінші Періште оған қосылған кезде күш-қуатқа ие болады. Мұны LiveStreaming арқылы немесе кейінірек DVD дискілерінен көріп отырғандар үшін, 2001 жылғы 11 қыркүйекте Төртінші Періштенің Үшіншіге қосылу уақыты туралы дауласыңыз келуі мүмкін. Қазіргі сәтте біз бұл туралы қандай да бір уәж айтып отырған жоқпыз, бірақ оны теріске де шығармаймыз: Егіз Мұнаралардың құлауымен Төртінші Періште Үшінші Періштеге қосылады, және дәл осы жерде Үшінші Періштенің Хабары күш-қуатқа ие болады.

Үш періштенің хабарламасының барлығы да мынадай сипаттарға ие: олар келеді, түсініледі, содан кейін күшке ие болады.

Екі есіктің жабылуы және ғибадатхананың тазартылуы

1842 жылдың маусымында бір есік жабыла бастады; бұл Протестанттық шіркеулердің Бірінші Періштенің хабарын қабылдамастан, өз есіктерін жабуымен белгіленді. Осы тарихтың басында біз бір есіктің жабылуын көреміз, ал осы тарихтың — Екінші Періштенің тарихының — соңында есік қайтадан жабылады: Қасиетті орынға кіретін есік, Он қыз туралы астарлы әңгімедегі есік.

Бұл екі есіктің жабылуын айқындап белгілеу маңызды, әсіресе егер сіз ғибадатхананың екі тазаруын қарастыратын болсаңыз. Мәсіх жер бетінде болған кезінде ғибадатхананы екі рет тазартты, әрі Уайт ханым бізге дүниенің ақырында, Миллериттер дәуіріндегідей, ғибадатхананың екі тазаруы болатынын айтады. Миллериттер кезеңіндегі ғибадатхананың тазаруларын 1842 жылғы маусымда есіктің жабылуы кезінде — ғибадатхананың бірінші есігі, протестантизм — және Миллериттердің ғибадатхананы тазартуы аяқталатын екінші ғибадатхана тазаруы кезінде белгілеуге болады.

Біз кідіріс уақытына назар аударамыз. Екінші Періштенің осы тарихында кідіріс уақыты 1844 жылғы 22 наурызда басталып, ғибадатхананың екі рет тазартылуымен шектеледі. Бұл — Екінші Періштенің хабары.

Бұл сондай-ақ Ғидоунның хикаясы. Ғидоун туралы хикаяда екі тазару болды; бұл екі ғибадатхананың тазартылуының және Екінші Періштенің Хабарының рәміздерінің бірі.

Пайғамбарлықтағы кідіру уақыты және түн ортасындағы айқай

Зерттеуімізді Spiritual Gifts, 1-том, 195, 196-беттерден алынған дәйексөзден бастайық. Біз аялдау уақытын оның Түн ортасындағы Айқаймен байланысын түсіну үшін қарастырып отырмыз, өйткені біз Түн ортасындағы Айқайдың нұрын теріске шығарғымыз келмейді; егер солай етсек, төмендегі зұлым дүниеге қарай апаратын жолдан тайып кетеміз.

Көктен түскен құдіретті періштеге жәрдем ету үшін періштелер жіберілді, және мен барлық жерден естілгендей болған дауыстарды естідім: «Оның күнәларына ортақ болып қалмауларың үшін және оның пәлекеттерінен үлес алмауларың үшін, одан шығындар, халқым; өйткені оның күнәлары көкке дейін жетті, әрі Құдай оның заңсыздықтарын есіне алды». «Бұл хабар үшінші хабарға қосымша сияқты көрінді»,— Енді, ол Аян 18:4-тен: «Одан шығындар, халқым, . . .»,— деп жаңа ғана келтірді. Және ол былай дейді: «Бұл хабар үшінші [Періштенің] хабарға қосымша сияқты көрінді және 1844 жылы түн ортасындағы айқай екінші періштенің хабарына қосылғандай, соған қосылды».

Екінші періштенің хабары 1842 жылдың маусымында келеді, ал Түн ортасындағы айқай оған 1844 жылдың тамызында қосылады. Бабылдан шығуға шақыру болып табылатын осы хабарға Киелі Рухтың төгілуі — Уайт ханым 2001 жылғы 11 қыркүйектің тарихын сипаттау үшін қолданатын тарих; сол кезде Үшінші періштенің хабарына Төртінші періште қосылады. Төртінші періште — Аян 18-дегі Құдіретті Періштенің төмен түсетін кезі.

«Бұл хабар үшінші хабарға қосымша іспетті болып, оған 1844 жылы түн ортасындағы айқай екінші періштенің хабарына қосылғандай қосылды. Құдайдың даңқы сабырлы, күтіп тұрған әулиелердің үстіне қонды»,—Құдайдың даңқы кімдердің үстіне қонды? Сабырлы — не? Күтіп тұрған. Сабырлы, күтіп тұрған әулиелер. Дұрыс па? Күтіп тұрған әулиелер; өйткені біз қазір пайғамбарлықта: «Күтіп, 1335-ке жеткен адам бақытты. Аян кешеуілдесе де, оны күт»,—деп айтылған тарихтамыз. Киелі Рухтың төгілуін қабылдайтын адамдар — күтіп тұрған әулиелер.

«Құдайдың ұлылығы сабырмен күткен әулиелердің үстіне қонды, және олар қорықпай соңғы салтанатты ескертуді беріп, Бабылдың құлағанын жариялады, әрі Құдай халқын одан шығуға шақырды; сонда олар оның қорқынышты үкімінен құтылып қала алатын еді».—Әрине, бұл біздің күндерімізге жатады; бірақ біздің дәуіріміздегі күтіп тұрған әулиелер біз қарап отырған Миллершілер тарихындағы күтіп тұрған әулиелер арқылы алдын ала бейнеленген.

Күтіп тұрғандардың үстіне төгілген жарық бәріне де жетті, әрі шіркеулерде қандай да бір нұры бар, үш хабарды естіп, қабылдамай тастамағандардың бәрі осы шақыруға үн қосты да, құлаған шіркеулерден шықты.» — Міне, осы: «Одан шығындар, халқым!» Мұнда сөз біздің дәуірімізде, Америка Құрама Штаттарында Жексенбілік заң күшіне енген кезде, Бабылдың шіркеулерінен шығатындар туралы болып отыр. Олар — құлаған шіркеулер, Бабылдың шіркеулері.

«Бұл хабарлар берілгеннен бері көпшілігі жауапкершілік жасына жетті, жарық оларға сәуле түсірді, және оларға өмірді не өлімді таңдауға артықшылық берілді».—Енді ол бүгінгі күні протестант шіркеулерінде 1844 жылғы 22 қазаннан бері жауапкершілік жасына жеткен адамдар бар екенін айтып отыр; және бұл солай. Бүгінгі күні протестант шіркеулеріндегі адамдар Үшінші періштенің хабары Миллерит тарихында келген кезде тірі болған жоқ. Олар өз уақыт кезеңінде протестант шіркеулері жасаған теріске шығарушылық үшін жауапты болып саналмайды, және бұл — егер сен Мәсіхтің тарихы дүниенің ақырын қалай бейнелейтінін зерттейтін болсаң, назар аударуға тиісті негізгі жайт; өйткені, қатаң түрде айтқанда, пайғамбарлық тұрғыдан Иерусалим б.з. 34 жылы жойылуы мүмкін еді, тіпті жойылуға тиіс те еді.

Даниял 8 және Даниял 9-та белгіленген 2300 жылдың ішінен яһудилер үшін сынақ мерзімі ретінде 490 жыл кесіп берілді. Бұл 490 жыл милади 34 жылы Степанның таспен атылып өлтірілуімен аяқталды. Сол сәтте пайғамбарлық тұрғыдан Иерусалим жойылуға тиіс еді, бірақ ол 70 жылға дейін жойылған жоқ. «Ұлы күресте» Уайт ханым сол тарих туралы осыны айтады. Ол 34 жылға дейін Мәсіх пен шәкірттердің хабарын естімеген балалар мен өзге де адамдар болғанын, әрі Құдай Өзінің рақымымен оларға Иерусалимнің жойылуына дейін осы хабармен бетпе-бет келулері үшін уақыт бергенін айтады. Ол, Мәсіх сияқты, Иерусалимнің жойылуын дүниенің ақырының көрінісі ретінде көрсетеді.

Сол тарих оның айтып отырған нақ сол тарихының алдын ала бейнесі болып табылады. Жексенбілік заң Америка Құрама Штаттарына келгенде және хабар ақыр соңында құлаған

шіркеулерге жеткенде, қазіргі уақытта Бабылда жүрген Құдайдың балалары өз шіркеулерінің не ата-бабаларының ХІХ ғасырда жасаған теріске шығаруы үшін жауапты болып саналмайды.

Осы хабарлар берілгеннен бері көптеген адамдар жауапкершілік жасына жеткен еді, және нұр олардың үстіне жарқырады, әрі оларға өмірді не өлімді таңдаудың артықшылығы берілді. Кейбіреулері өмірді таңдап, өз Иелерін күтіп, Оның барлық өсиеттерін сақтап жүргендердің жағына шықты. Үшінші хабар өз ісін атқаруға тиіс еді; барлығы соның негізінде сыналуда тиіс болды, ал қымбат жандар діни ұйымдардан шақырылып шығарылуға тиіс еді. Ізгі жүректілерді алға бастайтын иландырғыш күш әрекет етеді, ал Құдай құдіретінің көрінісі туыстары мен достарын қорқыныш пен тежелісте ұстап тұрады, сөйтіп олар Құдай Рухының ісін өздерінде сезінгендерге кедергі жасауға батылы да бармайды, оған күштері де жетпейді. Соңғы шақыру тіпті кедей құлдарға дейін жеткізіледі, және олардың арасындағы тақуалар, кішіпейіл сөздермен, өздерінің бақытты азат етілуінің үмітіне қарап, шектен асқан қуаныш жырларын төгілдіре айтады, ал қожайындары оларды тоқтата алмайды; өйткені қорқыныш пен таңданыс оларды үнсіз ұстап тұрады. Ұлы кереметтер жасалады, науқастар сауығады, әрі белгілер мен ғажайыптар сенушілердің соңынан ереді. Құдай осы іске қатысуда, және әрбір әулие салдарынан қорықпастан, өз ар-ожданының сеніміне еріп, Құдайдың барлық өсиеттерін сақтап жүргендермен бірігеді; әрі олар үшінші хабарды құдіретпен жан-жаққа жариялайды. Мен үшінші хабардың түн ортасындағы айқайдан әлдеқайда асып түсетін құдіретпен және күшпен аяқталатынын көрдім.

Осы екі абзацта ол дүниенің ақырындағы Жексенбілік заң кезіндегі біздің тарихымызды Түн жарымындағы дауыстың тарихымен екінші рет салыстырып отыр. Алғашқы рет ол Аян 18-тараудағы Құдіретті Періште Үшінші Періштеге, Түн жарымындағы дауыс Екінші Періштеге қосылғанындай, қосылады деп айтады. Ол Жексенбілік заң дағдарысының тарихына тоқталып тұрғанына қарамастан, Екінші Періштенің тарихын анық түрде бағдарлық нүкте ретінде қолданып отыр. Бұлар — өзара параллель тарихтар.

Құдайдың көктен берілген құдіретімен қаруланған қызметшілері, жүздері нұрланып, қасиетті бағышталудың сәулесімен жарқырап, өз қызметтерін атқаруға шығып, көктен келген хабарды жариялады. Діни қауымдардың бәріне бытырап кеткен жандар осы үндеуге жауап берді, әрі қымбат жандар үкім етілген шіркеулерден, Лот Содомнан оның жойыларынан бұрын асықтырып шығарылғандай, тез арада алып шығарылды.

Бабылдан шақырылып шығу мәселесіне келгенде, мейлі ол дүниенің ақырында болсын, мейлі Екінші Періштенің Хабарында болсын, Лот сол тарихтың және Содомның жойылуының рәмізі болып табылады.

Егер сіз Даниял 11-тарауды дұрыс түсінсеңіз, онда 41-аятта Солтүстіктің патшасы даңқты жерге кіреді және көпшілігі құлатылады, бірақ «оның қолынан мыналар құтылады: Едом, Моаб және Аммон ұрпақтарының таңдаулылары». Моаб пен Аммон — Луттың екі қызының балалары. Луттың отбасы жексенбілік заң дағдарысы кезінде папалықтың қолынан құтылатындарды бейнелейді.

Уайт ханым осы рәмізді қолданады. Құлаған шіркеулер Лот арқылы бейнеленеді, әрі қымбаттылар, Содом жойылардың алдында Лоттың асықтыра шығарылғаны сияқты, құрып кетуге үкім етілген шіркеулерден асықтыра шығарылды. Құдай халқы олардың үстіне молшылықпен құйылған асқан ұлылық арқылы лайықталып, нығайтылды, осылайша оларды азғыру сағатына төтеп беруге дайындады. Әр жерде көптеген дауыстар естіліп, былай деп жатты: «Міне, әулиелердің сабыры; міне, Құдайдың өсиеттерін және Исаның сенімін сақтаушылар осылар».

Ол дүниенің ақырында Бабылдан шақырылып шығу туралы айтып тұрған кезде, сол шақыруды сипаттау үшін Миллериттер дәуіріндегі Екінші Періштенің Хабарының тарихын қолданады. Екінші Періштенің Хабары — Бабылдан шығуға шақыру, әрі бұл тарих Жексенбі заңы дағдарысының тарихының бейнесі болып табылады.

Еллен Уайт осы тарихты сипаттау үшін қолданатын Киелі кітаптағы сілтемелердің бірі — Содом мен Гомораның оқиғасы. Біз Лут туралы хикаяның бір бөлігі болып табылатын Жаратылыс 19:1–11-ден оқимыз.

Кешқұрым Содомға екі періште келді; ал Лут Содом қақпасының алдында отырған еді. Лут оларды көргенде, алдынан шығуға орнынан тұрып, жерге дейін иіліп тағзым етті. Сонда ол былай деді: «Мырзаларым, енді, өтінемін, қызметшілеріңнің үйіне бұрылып кіріңіздер де, түнеп шығыңыздар, аяқтарыңызды жуыңыздар, таңертең ерте тұрып, жолдарыңызбен кете берерсіздер». Ал олар: «Жоқ, біз түнді көшеде өткіземіз», — деді. Бірақ ол оларды қатты қыстап өтінген соң, олар оған бұрылып кіріп, үйіне енді. Ол оларға арнап дастарқан жайып, ашытқысыз нан пісірді, сөйтіп олар жеді. Бірақ олар жатып үлгермей тұрып, қала адамдары, яғни Содомның ерлері, кәрі-жасы түгел, қаланың әр тарабынан жиналған барлық халық, үйді айнала қоршап алды. Олар Лутты шақырып: «Бүгін түнде саған келген адамдар қайда? Оларды бізге алып шық, біз оларды таныйық», — деді. Сонда Лут есіктен сыртқа, олардың қасына шығып, артынан есікті жауып алды да, былай деді: «Өтінемін, бауырларым, мұндай зұлымдық жасамандар. Міне, менің еркек көрмеген екі қызым бар; өтінемін, оларды сендерге алып шығайын, көздеріңе қалай жақсы көрінсе, солай істендер; тек мына адамдарға тиіспендер, өйткені олар үйімнің шатырының саясына кірді». Ал олар: «Әрі тұр!» — деді. Сосын тағы да: «Мына біреу бөтен жұрттан келіп қоныстанған еді, енді төреші болмақ па! Енді саған олардан да бетер жамандық жасаймыз», — деді. Сөйтіп олар әлгі адамға, яғни Лутқа, қатты тап беріп, есікті бұзуға жақындады. Бірақ әлгі кісілер қолдарын созып, Лутты өз қастарына, үйге тартып кіргізіп, есікті жауып тастады. Ал үй есігінің алдындағы адамдарды, кішісі мен үлкеніне дейін, соқырлықпен ұрды; сондықтан олар есікті таба алмай әбден титықтады.

Біртіндеп сынау және кідіру уақыты

Уайт ханым Мәсіхтің заманында да, Миллериттер заманында да біртіндеп жүретін сыналу үдерісі туралы айтады; мұнымен біз үшін де біртіндеп жүретін сыналу үдерісін бейнелейді. «Ерте жазбалар», 259-бетте ол былай дейді:

«Шомылдыру рәсімін жасаушы Жоханның хабарын қабылдамағандар Исаның тәлімінен пайда көре алмады; сол сияқты олар жоғарыдағы Қасиетті орындардағы Мәсіхтің қызметінен де пайда көре алмады». Содан кейін ол былай дейді: «Бірінші періштенің хабарын қабылдамағандар Екінші періштенің хабарынан да пайда көре алмады; сол сияқты олар Түн ортасындағы айқайдан да пайда көре алмады».

«Early Writings», 259-беттегі сол үзіндіде, Мәсіхтің уақытында есік жабылған кезде, яһудилер толық қараңғылықта, соқырлықта қалады.

Миллериттік қозғалыстағы Екінші Періштенің тарихы — Лұттың тарихы. Екі періште қалаға келеді (1842 жылғы маусым), Екінші Періштенің Хабары жетеді, ал Лұт оларды түнге қондырады (Күту Уақыты). Үкім жарияланады, содан кейін есік жабылады (1844 жылғы 22 қазан).

Мұны түйіндеп қорытындыламас бұрын, күту кезеңі Миллериттер тарихымен сәйкес келетін тағы бір Киелі кітаптық оқиғаға назар аударамыз.

Мұса, Киелі орын және кідіріс уақыты

Келесі тарих — Мұсаның киелі орын мен Занды құру жөніндегі нұсқауларды алуы.

Жетінші күні, яғни сенбі күні, Мұса бұлттың ішіне шақырылды. Қалың бұлт бүкіл Израилдің көз алдында ашылып, Жаратқан Иенің даңқы жалмаушы оттай жарқырап көрінді. «Сонда Мұса бұлттың ортасына кіріп, тауға көтерілді; Мұса тауда қырық күн және қырық түн болды». Патриархтар мен пайғамбарлар, 313, 314.

Тауда қырық күн аялдау алты күндік дайындықты қамтымады.

Осы тарих барысында Мұса киелі үйді салуға қатысты нұсқауларды қабылдап, 46 күн өткізді; бұл 1798 жылдан 1844 жылға дейінгі 46 жылға, сол кезеңде Жаратқан Иенің миллериттік ғибадатхананы көтергеніне, сондай-ақ Жохан 2:20-да айтылған Иродтың ғибадатхананы қайта тұрғызған 46 жылына, әрі адам ғибадатханасының 46 хромосомасына параллель болады. Алты күн бойы Ешуа Мұсамен бірге болды, және екеуі де манна жеп, таудан ағып түскен жылғадан су ішті. Ешуа бұлттың ішіне Мұсамен бірге кірмеді, бірақ Мұсаның қайтып келуін күте отырып, сыртта қалып, күн сайын ішіп-жеді, ал Мұса қырық күн бойы ораза ұстады.

Тауда болған кезінде Мұсаға Құдайдың қатысуы айрықша түрде көрінетін қасиетті орынды тұрғызу жөнінде нұсқаулар берілді. «Олар Маған қасиетті орын жасасын; сонда Мен олардың арасында тұрамын» (Мысырдан шығу 25:8), — деген Құдайдың әмірі болды.

Осы жерде біз 46 санының қасиетті орданың салынуымен байланысты екенін көреміз.

Біз Мысырдан шығу кітабынан оқып, осы оқиғадағы кідіріс уақытын атап өтеміз, өйткені ол Мәсіхтің заманындағы, Миллериттер кезеңіндегі және дүниенің соңындағы кідіріс уақытын алдын ала бейнелейді. Кідіріс уақыты Түн ортасындағы айқайдың жариялануына және құлшылық етушілердің екі тобының қалыптасуына мүмкіндік беретін жағдайды

туындатады. Кідіріс уақыты болмаса, Иеміздің Түн ортасындағы айқай кезінде жүзеге асырғысы келетін ісі үшін сол тарихтың ішкі үдерістері орнықтаған болар еді. Біз кідіріс уақыты нені білдіретінін көруіміз керек.

Сонда Ол Мұсаға былай деді: «Сен, Харон, Надаб, Әбиху және Израил ақсақалдарының жетпісі Жаратқан Иеге көтеріліп келіндер де, алыстан тағзым етіндер. . . .» Мұса қаның жартысын алып, тостағандарға құйды; ал қаның екінші жартысын құрбандық үстеліне септі. Сосын ол өсиет кітабын алып, халыққа дауыстап оқып берді. Сонда олар: «Жаратқан Ие айтқанның бәрін орындаймыз, мойынсұнамыз»,— деді. Мұса қанды алып, халықтың үстіне септі де: «Міне, Жаратқан Ие осы сөздердің бәріне қатысты сендермен бекіткен өсиеттің қаны»,— деді. Мысырдан шығу 24:1, 6–8.

Осы 46 күндік кезең, осы Күту Уақыты, Жаратқан Иенің бір халықпен келісімге кіретін шағы.

Жаратқан Ие осы тарихи кезеңде миллериттермен келісім жасады ма? Иә.

Мәсіхтің заманында Елуінші күн мейрамында Ол мәсіхшілік шіркеумен өсиетке кірді ме? Иә.

Демек, осы кідіру уақыты — Жаратқан Иенің бір халықпен келісімге кіруінің айқындаушы белгілерінің бірі.

Жаратқан Ие Мұсаға былай деді: «Маған тауға көтеріл де, сонда бол; ал Мен саған тас тақталарды, заңды және Өзің оларды үйретуің үшін Мен жазған өсиеттерді беремін». Сонда Мұса мен оның қызметшісі Ешуа орнынан тұрды; әрі Мұса Құдай тауына көтерілді. Ол ақсақалдарға: «Біз сендерге қайта оралғанша, біз үшін осы жерде күтіндер; міне, Харон мен Хур сендермен бірге; кімнің қандай да бір дауы болса, соларға барсын»,— деді. Содан Мұса тауға көтерілді, бұлт тауды жапты. Жаратқан Иенің салтанатты ұлылығы Синай тауының үстіне қонып, бұлт оны алты күн бойы жауып тұрды; ал жетінші күні Ол бұлттың арасынан Мұсаны шақырды. Жаратқан Иенің салтанатты ұлылығының көрінісі Израил ұрпақтарының көз алдында таудың төбесінде жалмаушы от сияқты еді. Мұса бұлттың арасына кіріп, тауға көтерілді; Мұса тауда қырық күн және қырық түн болды. Мысырдан шығу 24:12-18.

Мұсаның тарихында біз кідіріс кезеңін көреміз. Осы уақыт аралығында екі тақта келісімді бейнелейді, ал Жаратқан Ие келісімге еніп, Мұсаға ғибадатхананы салу туралы нұсқаулар беруде.

1798 жылдан 1844 жылға дейінгі, сол 46 жыл ішінде, Жаратқан Ие қазіргі Израилмен келісімге кіруі үшін Миллершіл ғибадатхананы көтеріп жатты.

Жаңа ғана Мұсаға және жетпіс ақсақалдың кідіру уақытына қатысты оқыған кезең Киелі кітап тарихында Құтқарылу мейрамынан кейінгі елуінші күні аталып өтетін Елуінші күн мейрамы деп аталады. Жаратқан Ие Израилге Елуінші күн мейрамын мәңгі есте сақтауды бұйырды. Жаңа Өсиетте Елуінші күн мейрамы осының нақ өз тарихын еске алатын ерте мәсіхшілік қауымның назарындағы басты тақырыптардың бірі болып табылады. Біз

Мәсіхтің заманындағы Елуінші күн мейрамында да, Миллериттердің тарихында да, сондай-ақ осы құрамдас бөліктердің дүниенің ақырында қайтадан қайталанатынын көреміз.

Жаңа Өсиеттегі Алғашқы өнім мейрамы және күту уақыты

Емаусқа барар жол туралы әңгіменің барысында Лұқа 24:44–52 аяттарындағы Алғашқы өнім мейрамына назар аударайық.

Лұқаның бұрынырақтағы баяндауында Исамен бірге жолда келе жатқан екі шәкірт Одан өздерімен бірге аялдай тұруын өтінеді. Киелі кітапта «аялдау» деген сөз қолданылады. Ол жерде белгіленген бір аялдау мерзімі бар, бірақ біз осы оқиғаның өзінде басқа бір аялдау уақытын белгілеуді қалаймыз.

Сонда Ол [Иса] оларға былай деді: «Мен әлі сендермен бірге болғанымда, сендерге айтқан сөздерім мыналар еді: Мен туралы Мұсаның заңында, пайғамбарларда және Забурда жазылғанның бәрі орындалуға тиіс». Сонда Ол олардың Жазбаларды түсінуі үшін ақыл-ойларын ашты. Әрі оларға былай деді: «Міне, осылай жазылған, әрі Мәсіх азап шегуге, үшінші күні өлілерден қайта тірілуге тиіс еді; және күнәлардың кешірілуі үшін тәубеге келу Оның атымен барлық халықтарға, Иерусалимнен бастап, уағыздалуға тиіс еді. Ал сендер осының куәгерісіңдер. Міне, Мен сендерге Әкемнің уәдесін жіберемін; бірақ жоғарыдан келетін құдіретке кенелгендеріңше, Иерусалим қаласында болыңдар».

Кідіру уақыты Иерусалимде күш алу үшін кідіру туралы бұйрықпен белгіленеді. Дәл осы жерде Миллериттер үшін хабардың күш-қуатқа ие болуы жүзеге асады.

Күту — тосу дегенді білдіреді. «Күткен адам бақытты». Нені күтеді? Қуаттандырылуды.

Түн ортасындағы айқайдың күш-қуаттандырылуын дұрыс түсіне алмайсыз, егер олардың сол күшті күтуге бұйырылған аялдау уақытын түсінбесеңіз. Бұл — оқиғаның бір бөлігі. Артыңызда орнатылған жарықтың әрі қарай да жарқырауын жалғастыруы үшін, бүкіл тарихты түсінуіңіз керек.

Сіз мұның қайда апара жатқанын әзірге әлі көрмеуіңіз мүмкін, бірақ ертең бұл айқын болады.

Үш пайғамбарлық және кідіріс уақыты

Үш пайғамбарлық Миллериттерді кідіріс уақыты мен алғашқы түңілуге себеп болған қате түсінікке алып келді. Бұл пайғамбарлықтар — Уильям Миллер өзіне бастау нүктесі берілді деп айтқан дәл сол үшеуі: 1335, 2520 және 2300 күн.

Егер кідіріс уақыты Түн ортасындағы айқайдың белгілі бір құрамдас бөлігі екенін түсінсеңіз, онда кідіріс уақытын не тудырғанын сұрауға тиіссіз. Оны туғызған осы үш уақыттық пайғамбарлық еді: 1335, 2520 және 2300.

Егер сен 2520 мен 1335 туралы пайғамбарлықты теріске шығарсаң, онда Түн ортасындағы айқайды жоққа шығарып, төмендегі зұлым дүниеге апаратын жолдан құлап түсесің.

Біз осының барлығымен дәл сол жаққа қарай бет алып барамыз.

Олар жоғарыдан келетін құдіретті күтуі тиіс болғандықтан кідіреді, ал Миллериттер тарихында сол құдірет Түн ортасындағы айқай болды.

Бірақ сендер жоғарыдан келетін құдіретке кенелгендеріңше, Иерусалим қаласында қала тұрындар. Сонан соң Ол оларды Бетанияға дейін ертіп апарып, қолдарын көтеріп, оларға батасын берді. Және солай болды: Ол оларға бата беріп тұрған кезінде, олардан ажыратылып, көкке көтерілді. Ал олар Оған табынып, зор қуанышпен Иерусалимге қайтып оралды. Лұқа 24:49–52.

Бетания — Иерусалимнің маңындағы елді мекен, қаладан шамамен бір жарым миль қашықтықта орналасқан. Исаның заманында бұл едәуір қашықтық саналатын, өйткені адамдар барлық жерге жаяу жүріп баратын.

Бетания «Кедейлер үйі» дегенді білдіреді.

Исаның болуды ең ұнататын жері Лазар, Мәриям және Марта тұратын Бетания еді.

Салтанатты Кіру — Уайт ханым Түн ортасындағы айқайды сипаттау үшін қолданатын тарих екендігін атап өткен жөн.

Иса салтанатты кіру үшін Иерусалимге кірер алдында, Кедейлер үйі — Бетанияда аялдап тұрды. Салтанатты кірудің алдында аялдау уақыты болатыны сияқты, Түн ортасындағы айқайдың алдында да сондай бір аялдау уақыты болады. Бұлар өзара параллель тарихтар, бірақ біз әлі де Лұқа 24:44–52 аясында Иерусалимде күту мен аялдау мәселесін қарастырып отырмыз.

«Early Writings» кітабының 247-бетінде Миллерит қозғалысының тарихы туралы айта отырып, Уайт қарындас былай дейді:

Түңілгендер Киелі жазбалардан өздерінің кідіру уақытында тұрғанын және аянның орындалуын шыдамдылықпен күтуге тиіс екенін көрді. Оларды 1843 жылы өз Иелерін күтуге жетелеген сол дәлелдер, Оны 1844 жылы күтулеріне де себеп болды.

Түн ортасындағы айқай кезінде Миллериттердің Киелі Жазбаларды түсінуі ашылды.

Алғашқы түңілуден өткен «түңілгендер» Жазбалардан өздерінің кідіріс уақытында тұрғанын көрді, әрі Иеміздің қайта оралуын 1843 жылға болжауға оларды жетелеген сол дәлелдің өзі енді 1844 жылды дәлелдеп берді.

Жаратқан Ие олар үшін не істеді? Ол олардың түсінігін ашты. Бұл — шәкірттердің тарихына параллель тарих.

Жақыптың Кідіріс Уақыты және Келісім

Жақыптың хикаясында кідіріс кезеңі бар. Бұл кідіріс кезеңі көптеген пайғамбарлық ақиқаттарды айқындайды, бірақ біз олардың тек кейбіріне ғана тоқталамыз.

Жаратылыс 28-тарау, 10-аяттан бастап, Жақып туралы оқиғаның дүниенің ақырын алдын ала бейнелейтінін көрсетеді. Жақыптың ұлдары дүниенің ақырындағы 144 000-ды білдіреді.

Жақыптың төрт әйелден ұлдары болды — екі әйелі, Рахила мен Лия, және екі күңі. Ол әйелдері үшін еңбек етуге тиіс болды: Лия үшін 2520 күн және Рахила үшін 2520 күн. Жақыптың тарихында біз Солтүстік және Оңтүстік патшалықтарды бейнелейтін осы екі 2520-ны көреміз.

Жақып — Миллериттік тарих пен 144 000-ның нышаны. Оның тарихы бізге дүниенің соңында жарық беруі тиіс.

Жақып Беэр-Шебадан шығып, Харанға қарай бет алды. Ол бір жерге келіп, күн батқандықтан, сол жерде түнеп шықты; әлгі жердің тастарынан алып, басына жастық етіп қойды да, сол жерде ұйықтауға жатты. Сонда ол түс көрді: міне, жерде орнатылған бір саты тұр екен, оның ұшы көкке жетеді; және, міне, Құдайдың періштелері сол арқылы жоғары көтеріліп, төмен түсіп жүр екен. Және, міне, Жаратқан Ие оның үстінде тұрып былай деді: «Мен — сенің әкең Ыбырайымның Құдайы, әрі Ысқақтың Құдайы Жаратқан Иемін; сен жатқан жерді саған және сенің ұрпағыңа беремін. Сенің ұрпағың жердің топырағындай көп болады; сен батысқа да, шығысқа да, солтүстікке де, оңтүстікке де жайыласың; әрі сен арқылы және сенің ұрпағың арқылы жер бетіндегі барлық әулеттер жарылқанады. Міне, Мен сенімен біргемін, қайда барсаң да, сені сақтаймын, және сені осы жерге қайтарамын; өйткені саған айтқанымды орындамайынша, Мен сені тастамаймын». Жаратылыс 28:10–15.

Жаратқан Ие Жақыппен келісімге кіріп жатыр. Жаратқан Ие Мұсамен және Израилмен келісімге кірген кезде, кідіріс уақыты болады; Ол Жақыппен келісімге кірген кезде, кідіріс уақыты болады; Ол Миллериттік тарихтағы қазіргі Израилмен келісімге кірген кезде, кідіріс уақыты болады; және Ол Елуінші күн мейрамында мәсіхшілік қауыммен келісімге кірген кезде, кідіріс уақыты болады.

Осы оқиғада кідіріс уақытында Жаратқан Ие Өз халқының санасын Өз Сөзін түсінуге ашады; бұл — жоғары көтеріліп, төмен түсіп жүрген періштелері бар баспалдақ арқылы бейнеленген, яғни Құдай мен адам арасындағы байланыстың нышаны.

Жақып ұйқысынан оянып, былай деді: «Расында, Жаратқан Ие осы жерде екен, ал мен оны білмеппін». Сонда ол қорқып: «Бұл неткен қорқынышты жер! Бұл — Құдайдың үйінен басқа еш нәрсе емес, әрі бұл — аспанның қақпасы»,— деді. Жаратылыс 28:16, 17.

Түн ортасындағы Айғай кезінде Миллерит қыздары оянып, Құдайдың Үйіне айналуда. Ол олармен келісімге кірісіп, оларды қазіргі заманғы Израил етіп жасауда.

Жақып таңертең ерте тұрып, басына жастық етіп қойған тасын алып, оны бағана етіп тұрғызды да, оның төбесіне май құйды. Сол жердің атын Бетел деп атады; ал бұрын ол қаланың аты Лүз еді. Жаратылыс 28:18, 19.

«Луз» өзгертіледі. 1798 жылы миллериттер Құдайдың халқы болған жоқ. Миллериттердің тарихы — Оның олармен қалай келісімге кіріп, оларды Өз халқы етіп, оларды «Луздан» «Бетелге» қалай өзгерткені туралы тарих.

Жақып ант беріп былай деді: «Егер Құдай менімен бірге болып, мен бара жатқан осы жолда мені сақтаса, жейтін нан, киетін киім берсе, әкемнің үйіне аман-есен қайта оралсам, онда Жаратқан Ие менің Құдайым болады. Ал мен бағана етіп орнатқан осы тас Құдайдың үйі болады; әрі Сен маған не берсең де, соның оннан бірін Саған міндетті түрде беремін». Жаратылыс 28:20-22.

Жақыптың анты — келісімге кіру. Ол Құдайдан өзін жолда — Ескі Сокпақтарда — сақтауын және жеуге нан беруін сұрайды. Миллериттер өз нандарын жеуге және протестанттық ақылсыздыққа қайта оралмауға тиіс.

Егер біз Құдай бізге беретін нанды жей берсек, Ол бізбен жасасқан Өз келісімін сақтайды. Жақыптың антына кіретін нан мен киім 1843 жылғы кестедегі ақиқаттарды бейнелейді; оларды Эллен Уайт Мәңгілік Құз — Ескі Жолдар және нан деп атайды.

Жақып түнгі көріністе көрген баспалдақтың табаны жерге тіреліп, ең жоғарғы сатысы асқақ көктерге жетіп тұрды; баспалдақтың үстінде Құдайдың Өзі, ал Оның ұлылығы әрбір сатыға нұрын шашып тұрды; жарқыраған осы баспалдақпен періштелер жоғары көтеріліп, төмен түсіп жүрді, — мұның бәрі осы дүние мен көктегі мекендер арасындағы үздіксіз байланыс сақталып тұратынының нышаны. Құдай Өз еркін адамзатпен үздіксіз қарым-қатынаста болатын көктегі періштелердің қызметі арқылы жүзеге асырады. Бұл баспалдақ жер бетінің тұрғындарымен тікелей әрі маңызды байланыс арнасын ашып көрсетеді. Баспалдақ Жақыпқа жер мен көкті бір-бірімен байланыстыратын дүниенің Құтқарушысын бейнелеп көрсетті. Ақиқаттың дәлелі мен нұрын көріп, ақиқатты қабылдайтын әрі Иса Мәсіхке деген сенімін мойындайтын әрбір адам сөздің ең жоғары мағынасында миссионер болып табылады. Ол көктегі қазыналардың қабылдаушысы, әрі оларды тарату, өзі қабылдағанды жайып жеткізу — оның парызы. Fundamentals of Christian Education, 270.

Ол аялдау уақытында олардың түсінігін ашқанда, мұны періштелерді баспалдақпен жоғары және төмен жіберу арқылы жүзеге асырады.

Егер сен шындықты қабылдаған болсаң, оны бөлісу жауапкершілігі саған жүктеледі. Егер өз жауапкершілігіңді орындасаң, сен баспалдаққа — байланыс арнасына — айналасың. Біз сол арна болуға шақырылдық.

«Саты Мәсіхті бейнеледі; Ол — көк пен жердің арасындағы қарым-қатынастың арнасы, әрі періштелер құлаған адамзатпен үздіксіз байланыста ары-бері қатынап жүреді. Мәсіхтің Натанаилге айтқан сөздері сатының бейнесімен үйлесімде болды; Ол: “Ақиқат, ақиқат, сендерге айтамын: бұдан былай аспанның ашылғанын және Құдай періштелерінің Адам Ұлының үстіне көтеріліп-түсіп жүргенін көресіңдер”, — деді. Мұнда Құтқарушы көк пен жер арасындағы қарым-қатынасты мүмкін ететін тылсым сатының Өзі екенін айқындайды». Review and Herald, November 11, 1890.

Жақыптың күту уақыты бар; ол аялдап, баспалдақ туралы түс көреді, ал бұл баспалдақ күту уақыты кезінде Жаратқан Иенің Өз халқына Өз Сөзінің түсінігін ашатынын бейнелейді. Осы тарихи кезеңде Жаратқан Ие Өз халқымен келісімге кіріп, оларды Луздан алып, Бетелге — Құдайдың үйіне — айналдырады.

Баспалдақпен жоғары көтеріліп, төмен түсіп жүрген періштелер бейнелейтін, яғни Мәсіхтің Өзі болып табылатын байланыс арнасы Зәкәрияда да бейнеленген. Уайт ханым бұл жөнінде Review and Herald басылымының 1897 жылғы 20 шілдедегі санында пікір білдіреді, бірақ ол басқа бір нышанды қолданады.

«Бүкіл жердің Иесінің алдында тұрған майланғандар» бір кезде Шайтанға жабушы керуб ретінде берілген орынға ие. Оның тағын қоршаған киелі болмыстар арқылы.

«Қасиетті болмыстар» деген не? Періштелер. «Өзінің тағын қоршап тұрған қасиетті болмыстар арқылы Жаратқан Ие жер тұрғындарымен үздіксіз байланыс жасап тұрады». Міне, сол — саты. Бірақ бұл жерде Уайт апай сатыны рәміз ретінде қолданбақ емес.

Алтын май Құдай сенушілердің шамдарын қалтырамай, сөніп қалмасын деп қамтамасыз етіп тұратын рақымды білдіреді. Егер осы қасиетті май көктен Құдай Рухының хабарлары арқылы төгілмегенде, зұлымдықтың күштері адамдарды толықтай өз билігіне алар еді.

Құдай бізге жіберетін хабарларын қабылдамайтын болсақ, Оны қорлаймыз. Осылайша біз жан-дүниемізге құйып, қараңғылықтағыларға жеткізілсін деп тұрған алтын майды қабылдамай қоямыз. «Міне, күйеу жігіт келіп қалды; оны қарсы алуға шығындар» деген үндеу естілгенде, қасиетті майды қабылдамаған, жүректерінде Мәсіхтің рақымын қастерлеп сақтамағандар, ақылсыз қыздар сияқты, өздерінің Иелерін қарсы алуға дайын емес екенін көреді. Олардың өздерінде сол майды алуға күш жоқ, ал өмірлері күйрейді. Бірақ егер Құдайдың Киелі Рухы сұралса, егер біз Мұса сияқты: «Маған Өз даңқынды көрсет»,— деп жалбарынсақ, онда Құдайдың сүйіспеншілігі жүректерімізге молынан құйылады. Алтын түтіктер арқылы алтын май бізге жеткізіледі. «Күшпен де емес, қуатпен де емес, бірақ Менің Рухыммен, — дейді Әскербасы Жаратқан Ие». Әділдік Күнінің жарқын сәулелерін қабылдау арқылы Құдайдың балалары дүниеде шамшырақтардай жарқырайды.» Review and Herald, July 20, 1897.

Жақыптың тарихынан біз Миллериттер тарихын көреміз. Онда кідіру уақыты бар, әрі ол Көк пен Жер арасындағы байланысты бейнелейтін баспалдақты көреді.

Зәкәрия бізге екі алтын түтік туралы айтады. Сатының екі негізгі қапталы болады, бірақ Зәкәрия оларды екі алтын түтік деп атайды.

Біз Аспан баспалдағы арқылы төмен түсетін хабарларды қабылдап, оларды басқаларға жеткізуге тиіспіз. Егер біз солай етсек, біз баспалдақтың бір бөлігіне, қатынас үдерісінің бір бөлігіне айналамыз.

Уайт ханым мұны Он қыз туралы астарлы әңгімемен байланыстырады.

Миллериттер тарихында олар Он қыз туралы астарлы әңгімені орындап жатты. Жақыптың кідіру уақыты — Матай 25 пен Аввакум 2-дегі кідіру уақыты: «Аян кешіксе де, оны күт».

Жақып пен Зәкәрияның оқиғасы — бірдей кідіру кезеңдері.

Кешігу уақыты, басқа да жайттармен қатар, Жаратқан Иенің Өзінің ізбасарларының Құдай Сөзін түсінуін арттырмақ екендігін білдіреді. Егер сен сол Қасиетті Майды қабылдамасаң, сен — ақымақ қызсың.

Осы тарихқа жеткенде, есік жабылып, сен ақылсыз қыздардың бірі болсаң, Уайт қарындас былай дейді: «Естілген сөздердің ішіндегі ең қайғылысы: “Мен сендерді танымадым”».

Кідіру уақытын Түн ортасындағы айқайдан бөліп қарастыруға болмайды. Кідіру уақыты Киелі Рухтың төгілуін туындатады; сол төгілу Түн ортасындағы айқай кезінде Құдай халқының Сөзді түсінуін ашады және дана қыздарды ақылсыз қыздардан ажырататын майды береді.

Күту уақыты және Мәсіхтің тәж кигізетін кереметі

Мәсіх Өзінің тәждік ісін — Лазарды тірілтуді — орындаған кезде, кідіру уақыты болды.

Иса: «Лазарь науқас. Келіп, оған қара» деген хабар алды. Бірақ Иса бірден барған жоқ.

Уайт ханым шәкірттердің осыған сүрінгенін айтады. Олар неге Оның досына көмектескелі бармағанына, неге Мәсіх ретіндегі құдіретін дәлелдемегеніне таңғалды. Бірақ Ол кідірді.

“Мәсіхтің Лазарға келуді кешеуілдетуінде Өзін қабылдамағандарға қатысты мейірімге толы бір мақсаты болды. Ол Лазарды өлімнен тірілту арқылы қасарысқан, сенімсіз халқына Өзі шынында да «қайта тірілу және өмір» екенінің тағы бір айғағын беру үшін кідірді. Ол халықтан, Израил үйінің бейшара, адасқан қойларынан, үмітін үзгісі келмеді. Олардың тәубеге келмегендігі үшін Оның жүрегі сыздап тұрды. Өзінің рақымында Ол оларға Өзі Қалпына Келтіруші, өмір мен өлместікті айқын ете алатын жалғыз Тұлға екенінің тағы бір дәлелін беруді мақсат етті. Бұл діни қызметкерлер теріс түсіндіре алмайтын айғақ болуға тиіс еді. Бетанияға баруын кешеуілдетуінің себебі де осы еді.”
The Desire of Ages, 529.

Ол оларға өлілерді тірілтуге құдіреті бар екенінің тағы бір дәлелін беру үшін кідірді. Бұл ең жоғарғы ғажайып — Лазарды қайта тірілту — Оның ісі мен Құдайлық болмысы туралы мәлімдемесіне Құдайдың мөрін басты. Түн ортасындағы айқай кезінде Жаратқан Ие дана қыздарды көтеріп шығарады. Бұл мөрлеу үдерісінің көрінісі болып табылады. Миллериттер мөрленіп жатты, осылайша 144 000-ның мөрленуінің көрінісін берді. Лазар жөніндегі тағылым Мәсіхтің қылмыстары мен күнәларында өлі біреуді алып, оны тірілте алатынын көрсетеді. Лазар туралы үзіндіде Мәсіх өлімді ұйқы деп анықтайды. Олардың бәрі ұйықтап жатыр. Ол кідіріп тұр. Ол Лазарды қайта тірілтіп, оларды тірілтеді және Өз мөрін олардың үстіне қояды. Бұл — Оның ең жоғарғы ғажайыбы. Біздің тарихымызда Ол 144 000-ды мөрлеген кезде, оларды ту іспетті көтереді. Зәкәрия сол тудың тәждегі асыл тастар іспетті екенін айтады. Бұл — Оның тәждік әрекеті.

Миллершілер тарихында ақиқаттың төгілуі мен ашылуымен бірге, кідіру уақыты Жаратқан Иенің ақиқатты ашатын мезетін белгілейді. Періштелер жоғары көтеріліп, төмен түсіп жатқан баспалдақта мөрлеу үдерісі жүзеге асады.

Салтанатты Кіру және Түн Жарымындағы Айқай

Енді біз Салтанатты Кіруді қарастырамыз. Салтанатты Кіруді Уайт ханым «Пайғамбарлық Рухы», 4-том, 250-бетте немен салыстыратынына назар аударыңыз.

«Түн ортасындағы жаршы үн соншалықты дәлел-дәйек арқылы таратылған жоқ, дегенмен Киелі жазбалардан келтірілген айғақ анық та бұлтартпас еді. Онымен бірге жанды қозғалысқа келтіретін итермелеуші күш қоса жүрді. Күмән де, сұрақ та болған жоқ. Мәсіхтің Иерусалимге салтанатты түрде кірген сәтінде, мейрамды сақтау үшін елдің түкпір-түкпірінен жиналған халық Зәйтүн тауына ағылып келді; Исаға ілесіп, Оны шығарып салып бара жатқан қалың топқа қосылғанда, олар сол сәттің шабытын қабылдап, “Иеміздің атымен Келуші жарылқанған!” [Matthew 21:9.] деген айқайды күшейте түсуге атсалысты. Сол сияқты, адвентистік жиналыстарға ағылған сенбеушілер де — бірі әуестікпен, енді бірі тек келемеждеу үшін келген болса да — “Міне, Күйеу жігіт келіп қалды!” деген хабармен бірге жүретін иландырушы күшті сезінді.»

Салтанатты Кіру Түн ортасындағы Айқайды бейнелейді.

1901 жылғы 21 ақпандағы The Youth Instructor журналында Уайт ханымның Салтанатты Кіру туралы не айтатынын оқып көрейік.

Мәсіхтің Иерусалимге кіру уақыты жылдың ең тамаша мезгілі еді. Зәйтүн тауы жасыл желекке оранып, тоғайлар алуан түрлі жапырақтарымен көркемденіп тұрған. Иерусалимнің айналасындағы өңірлерден көптеген адамдар Исаны көруге деген ынталы ниетпен мейрамға келген еді.

Неге? Өйткені олар Лазар туралы естіді.

Құтқарушының Лазарды өлімнен тірілту арқылы жасаған ең ұлық кереметі халыққа ғажайып әсер етті, әрі Иса аялдап тұрған жерге зор да ынталы қалың жұрт ағылды.

Осылайша, Ол Салтанатты кіруден бұрын Бетанияда кідіріп тұр.

Бұл — кідіру уақытына қатысты.

Түс ауған шақтың жартысы өткенде, Иса шәкірттерін Бетфағия ауылына жіберіп, былай деді: «Алдарындағы ауылға барындар, сонда дереу байланып тұрған бір ұрғашы есекті және оның қасындағы құлынды табасындар; оларды шешіп, Маған алып келіндер. Егер біреу сендерге бірдеңе айтса, онда: “Жаратқан Иеге олар қажет”, — деңдер; сонда ол оларды дереу жібереді».

Мәсіх Өз қызметі барысында минуте алғаш рет осы жолы ғана келісім берді, және шәкірттер мұны Оның патшалық құдіреті мен билігін жариялап, Дәуіттің тағына отыруға таяп қалғанының белгісі деп ұқты. Олар бұл тапсырманы қуана орындады.

Құлынды тауып, оны шешіп, Исаға алып келді, ал Ол оған мінді. Иса жануардың үстіне отырған сәтте, айнала мадақ пен салтанатты жеңіс дауыстарына толды. Оның патшалықтың ешбір сыртқы белгісі болған жоқ, Ол салтанатты киім де кимеді, Оның соңынан сарбаздар да ерген жоқ. Бірақ Оның айналасын үмітке толы толқыныспен елірген топ қоршады. Ол жаңа ғана өлікті тірілткен еді. Халық Оның Исраилдің Құтқарушысы болуға келе жатқанын ойлады. Бұл адамдар кім еді?

Көптеген адамдар Исраилдің азат етілу сағаты таяп қалды деп өздерін алдандырады. Олар қиялдарында Рим әскерінің бытырап, Иерусалимнен қуылып шыққанын, ал яһуди халқының езушінің бұғауынан қайтадан азат болғанын көреді. Ауыздан ауызға мына сауал тарайды: «Ол осы кезде Исраилге патшалықты қайта орната ма?» Көпшілік ішіндегі талай жан пайғамбардың сөзін еске алады: «Қатты қуан, ей, Сион қызы; шаттана дауыста, ей, Иерусалим қызы: міне, патшаң саған келіп тұр: Ол әділ, әрі құтқарушы; момын, есекке мініп келеді». Әрқайсысы пайғамбарлыққа жауап қайтаруда бір-бірінен асып түсуге тырысады. Таулар мен аңғарлардан: «Дәуіт Ұлына мадақ!» — деген айқай жаңғырады; — Түн жарымындағы айқай — «Жаратқан Иенің атымен Келуші жарылқанған; ең биікте мадақ болсын».

Сол шеру барысында жоқтау да, зарлы үн де естілмеді. Бір кездері соқыр болған, бірақ көздерін Құдай Ұлы сауықтырғандар алда бастап жүрді.

Жолды кім бастайды? Бұрын Лаодикиялық болғандар.

Олар Исаға тығыз жақындады, ал Оның өлімнен тірілткен адамы Ол мінген жануарды жетелеп келді. Бір кезде саңырау әрі мылқау болған, енді сауығып кеткендер қуанышты «Һосанналарды» күшейте түсуге атсалысты. Енді жүріп кеткен ақсақтар пальма бұтақтарын сындырып, оларды Оның жолына төсеуде болды.

Бір кездері қоғамнан аластатылған алапес те сол жерде еді, Құтқарушының құдіретімен тазарған. Ол өз киімін Құтқарушының жолына жайып, былай деп дауыстады: «Жаратқан Иеге мадақ айтыңдар; өйткені Ол ізгі, өйткені Оның рақымы мәңгілік».

Сауығып кеткен жынданған адам сол жерде болды, енді есі кірген күйде, өз куәлігін қосып былай деді: «Жаратқан Ие мен үшін ұлы істер жасады, соған мен қуанамын».

Қайта тірілген өлгендер сол жерде Оны мадақтап тұрды. Жесір мен жетім Оның ғажайып істері туралы айтып берді. Кішкентай балалар, ауруларынан сауыққандар және қабірден қайта әкелінгендер Құтқарушының жолына пальма бұтақтары мен гүлдер төседі.

Осылайша, Иса Кедейдің Үйінде кідіреді, бұл Кідіру Уақытына меңзейді.

Неге? Өйткені Ол Түн ортасындағы айқайды меңзей отырып, Өзінің Киелі Рухын төгіп, олардың түсінігін ашқалы тұр.

Бұл әңгімеде Ол Патша ретінде келуде; бұл 1844 жылғы 22 қазанға нұсқайды. Иса 1844 жылғы 22 қазанда патшалықты қабылдап алуға келе ме? Иә.

Бұл — Салтанатты Кіру, әрі Түн ортасындағы дауысты көтеретіндер бар.

Бұлар кімдер? Бұлар — Мәсіхтің құдіретімен өзгертілгендер.

Мәсіхтің әділдігі туралы, Оның бізді соқырдан көретінге, өліден тіріге, алапестен тазаға өзгертуге құдіреті туралы хабар Түн ортасындағы айқайды алдын ала бейнелейтін Салтанатты кірудің тарихында жеткізіледі. Сол хабарды не жеткізеді?

Мәсіх нені мініп келеді? Есек. Мәсіхтің әділдігі туралы хабарды алып жүретін — Исламның Хабары.

1840 жылы Бірінші періштенің хабарын қуаттандыру Исламның тежелуімен байланысты болды. Бірінші хабар Екінші хабарға бастайды; оларды бір-бірінен ажыратуға болмайды.

Бірінші хабар Екінші хабарды алып жүреді.

Бірінші Хабар Исламның тежелуі арқылы, пайғамбарлықтың орындалуы ретінде, расталды. Осы растау Бірінші Періштенің Хабарына күш беріп, протестанттардың оған қарсы есіктерін жабуына алып келді.

Протестанттық шіркеулердің есіктерді жабуы Ислам Хабарының қабылданбауы болды.

Миллериттер тарихы біздің тарихымыздың алдын ала бейнесі болып табылады.

Иеміздің Киелі Рухын төгіп, Жазбаларды адвентизмнің лаодикеялықтары мен алапестілеріне ашатын 144 000-ның мөрлену уақытында Мәсіхтің әділдігі туралы хабар қайтадан есек арқылы — Ислам хабары арқылы — жеткізіледі.

1844 жылдың жазы мен күзінде: «Міне, Күйеу жігіт келеді»,— деген жариялау берілді. Сонда дана және ақылсыз қыздар арқылы бейнеленген екі топ айқындалды: бір топ Иеміздің көрінуін қуанышпен күткен және Онымен кездесуге ыждағатпен дайындалып жүргендер; ал екінші топ қорқыныштың ықпалында болып, түрткімен әрекет еткен, ақиқат туралы іліммен қанағаттанғанымен, Құдайдың рақымынан мақұрым болғандар еді. Мысалда күйеу жігіт келген кезде: «дайын болғандар онымен бірге неке тойына кірді». Мұнда назарға ұсынылған күйеу жігіттің келуі некеден бұрын болады. Неке Мәсіхтің Өз патшалығын қабылдап алуын бейнелейді. . . . Ұлы күрес, 427

Салтанатты кіру — Патшаның келуі. 1844 жылғы 22 қазанда Ол Патшалықты қабылдап алады. Бұл — Салтанатты кіру.

Дәл осы уақыт кезеңінде екі тап өз тағдырларына мөрленіп жатыр.

1844 жылдың жазындағы: «Міне, Күйеу жігіт келе жатыр»,— деген жариялау мыңдаған адамдарды Жаратқан Иенің дереу келуін күтуге алып келді. Белгіленген уақытта Күйеу жігіт халық күткендей жерге емес, көктегі Ежелгі Күндер Иесіне, некеге, Өз Патшалығын қабылдап алуға келді. «Дайын болғандар Онымен бірге неке тойына кірді; содан кейін есік»—не болды?—«жабылды». Олар некеде өздері тәндік тұрғыдан қатысуға тиіс емес еді; өйткені ол көкте өтеді, ал олар жер бетінде болады. Мәсіхтің ізбасарлары «Иелерін күтуге тиіс, Ол неке тойынан қашан қайтып келсе». Лұқа 12:36.

Бірақ олар Оның қызметін түсінуге және Ол Құдайдың алдына кірген кезде, сенім арқылы Оның соңынан еруге тиіс. Олардың неке тойына кірді делінуі осы мағынада. Ұлы тартыс, 427.

Кідіру уақытына қатысты Киелі Жазба сілтемелері

Кідіру уақытына назар аударатын бірнеше Жазба бар. Біз оларды қысқаша қарастырып шығып, соңында Уайт ханымның бір мәлімдемесімен қорытындылаймыз.

Күйеу жігіт кідіргенде, олардың бәрі қалғып, ұйықтап қалды. Матай 25:5.

Дәл осы жерде, 1844 жылғы 22 наурызда, кідіру уақытына сілтеме жасалып тұр.

1844 жылдың 22 наурызы — Киелі кітаптағы пайғамбарлықтың алдын ала айтылған күні емес. Бұл — миллериттер қате түсінген күн, бірақ ол алғашқы түңілуді туғызды және кідіру уақытын белгіледі.

Жазбалар Құдайдың кідіріс уақытын тудыратынын айтпайды. Оны тудыратын — халықтың теріс түсінігі: «Аян кешіккендей болса да, оны күт, өйткені ол кешікпейді, өтірік айтпайды».

Күтіп жеткен және мың үш жүз отыз бес күнге жеткен адам бақытты. Ал сен ақырына дейін өз жолыңмен бара бер; өйткені сен тынығарсың және күндердің ақырында өз үлесінде тұрарсың. Даниял 12:12, 13.

Мұны екі түрлі жолмен оқуға болады. Қай жолмен оқысаңыз да:

Күтіп тұрған адам бақытты, ал 1335-ке жеткен адам да бақытты. Ал сен ақырына дейін өз жолыңмен жүр; өйткені сен тынығасың және күндердің соңында өз үлесінде тұрасың.

1335-ке жетудің батасы тек уақыт пайғамбарлығының соңына жетумен ғана байланысты емес. Сызбада 1335 1843 жылы аяқталады. Бата тек пайғамбарлықтың аяқталуы ғана емес, сонымен бірге кідіріс уақытының тәжірибесі. Бата Кідіріс уақыты мен 1844 жылғы 22 қазанның арасында жүзеге асады. Міне, сен күтуге тиісті орын осы. «Күтетін адам бақытты».

Сондықтан Жаратқан Ие сендерге рақым көрсету үшін күтеді, және сондықтан сендерге мейірім ету үшін Ол асқақтатылады; өйткені Жаратқан Ие — әділдік Құдайы; Оны күткендердің бәрі бақытты. Ишая 30:18.

Күту мерзімі — кідіріп күту уақытынан 1844 жылғы 22 қазанға дейін. Егер сіз Оны күтіп жүрсеңіз, жарылқанатын боласыз.

Өйткені бұл аян әлі де белгіленген уақытқа арналған; бірақ ақырында ол сөйлеп, өтірік айтпайды: кешіккендей болса да, оны күт; өйткені ол сөзсіз келеді, кешікпейді. Аввакум 2:3.

Күту уақытының пайда болуына миллериттердің түсінбеушілігі себеп болды. Аян белгіленген уақытқа арналған — 1844 жылғы 22 қазан. Ол жалған болып шықпайды, бірақ түсінбеушіліктің салдарынан сендер оны кешігіп жатқандай деп ойлайтын боласындар.

Жаратқан Ие бұл түсінбеушілікті әдейі ойластырды ма? Иә. Уайт ханым солай дейді.

Иеміз 1843 жылғы кесте арқылы қате түсінікті туғызды. Уильям Миллер ешқашан 1843 жылды түпкілікті түрде жария етпегенін айтты, бірақ 1843 жылы бауырластар одан «егерді» алып тастап, 1843 жылды межелік белгі ретінде көрсетуін сұрады. Уайт ханым мұның пайғамбарлық межелік белгі, Хабаққұқ 2-нің орындалуы екенін айтады. 1843 жылды бұлжымас түрде межелік белгі етіп көрсеткен осы белгі кідіру уақытын туғызды.

1843 және 1844 жылдары көрінген нәрселерді көрген көздер бақытты. Хабар берілді. Және бұл хабарды қайта жариялауда ешбір кідіріс болмауға тиіс, өйткені заманның белгілері орындалып жатыр; қорытынды іс атқарылуға тиіс. Қысқа уақыттың ішінде ұлы іс атқарылады. Жақында Құдайдың тағайындауымен бір хабар беріледі, ол қатты айқайға ұласады. Сонда Даниял өз үлесінде тұрып, өз куәлігін береді». Manuscript Releases, volume 21, 437.

Даниел 12:12, 13-ке назар аударыңыз: «Мың үш жүз отыз бес күнге дейін күтіп жеткен адам бақытты». — «1335-ке жеткен адам бақытты. 1843 жылға жеткен адам бақытты», бұл — 12-аят.

13-аят:

Ал сен өз жолыңмен ақырына дейін жүр: өйткені сен тынығарсың, әрі күндердің ақырында өз үлесінде тұрарсың. Даниял 12:12, 13.

Уайт қарындас 12 және 13-аяттарды өзара байланыстырып, 1335-тің батасы 1843 және 1844 жылдары жүзеге асады деп айтады. Бұл уақыттың белгілі бір нүктесі туралы емес, қайта Мәсіхтің Иерусалимге салтанатты кіруін күтетін, баспалдақпен жоғары көтеріліп, төмен түсіп жүрген періштелерді танитын және Жаратқан Ие оларға өсиет келісімінің екі тақтасын бергенде, Онымен келісімге кіретіндер туралы.